

WESTERN PHILOSOPHY-I

Time : Three Hours]

Note :- Attempt *one* question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each. Section E is compulsory consisting of 10 short answer type questions carrying 4 marks each. **[Maximum Marks : 100**

	Section-A	
I.	Discuss Western Philosophy with special reference to Metaphysics and Epistemology.	15
II.	Describe Objective Idealism of Plato in detail.	15
	Section-B	
III.	Elaborate Descartes' Dualism.	15
IV.	Elaborate Leibnitz's Pluralism.	15
	Section-C	
V.	Discuss Intuitionism in detail.	15
VI.	Elaborate Empiricism as a theory of Knowledge.	15
	Section-D	
VII.	Describe main tenets of Logical Positivism.	15
VIII.	Describe main concepts of Existentialism.	15
	Section-E	
IX.	Write short notes on the following :	
	(a) Idealism.	(b) Mechanical Materialism.
	(c) Dialectical Materialism.	(d) Berkeley.
	(e) Monism.	(f) Pantheism.
	(g) Monad.	(h) Rationalism.
	(i) Responsibility.	(j) Metaphysics.
		10x4=40

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ A, B, C ਅਤੇ D ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ E ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

	ਭਾਗ-A	
I.	ਤੱਤ-ਮੀਮਾਂਸਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ-ਸੀਮਾਂਸਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।	15
II.	ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਵਿਚਾਰਵਾਦ (Objective Idealism) ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।	15
	ਭਾਗ-B	
III.	ਦੇਕਾਰਤ ਦੇ ਦਵੈਤਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
IV.	ਲਾਈਬਨੀਜ਼ ਦੇ ਬਹੁਤਤਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
	ਭਾਗ-C	
V.	ਅੰਤਰ-ਗਿਆਨਵਾਦ (Intuitionism) ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।	15
VI.	ਅਨੁਭਵਵਾਦ ਦੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।	15
	ਭਾਗ-D	
VII.	ਤਾਰਕਿਕ ਭਾਵਵਾਦ (Logical Positivism) ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।	15
VIII.	ਅਸਤਿਤਵਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।	15
	ਭਾਗ-E	
IX.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :	
	(a) ਵਿਚਾਰਵਾਦ।	(b) ਯੰਤਰਵਾਦੀ ਪਦਾਰਥਵਾਦ।
	(c) ਦਵੈਦਾਤਮਕ ਪਦਾਰਥਵਾਦ।	(d) ਬਰਕਲੇ।
	(e) ਇਕ-ਤਤਵਾਦ।	(f) ਸਰਵ-ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ।
	(g) ਮੋਨੈਡ (Monad).	(h) ਬੁਧੀਵਾਦ।
	(i) ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।	(j) ਤੱਤ-ਸੀਮਾਂਸਾ।
		10x4=40